

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetushallitus

Metsäkoneenkuljettajan osaamisala saatettava yhteisvalinnan hakukohteeksi - metsäalan perustutkinnon metsäkoneenkuljettajan osaamisala tulee lisätä Valtioneuvoston asetukseen 699/2017 § 2

Metsäkoneenkuljettajan työ on itsenäistä ja vaativaa. Työskentely tapahtuu yrittäjän koneella, johon kohdistuu tuottovaatimukset; siinä käsitellään yksityisten metsäomistajien metsiä ja tuotetaan metsäteollisuudelle tarvittavaa raaka-ainetta laatuvaatimusten mukaisesti oikeassa aikataulussa. Oppilaitosten ja koulutettavien itsensä lisäksi, on kaikkien näiden osapuolten etu, että koulutukseen saadaan oikeanlaiset, työhön kykenevät ja ammatista motivoituneet opiskelijat.

Metsäkoneenkuljettajan ammattiin soveltuvien opiskelijoiden tunnistamiseksi jo opintoihin hakeutumisasiheessa sekä niukentuvan metsäkonekoulutusresurssin kohdentamiseksi tuloksekkaasti, tulee ottaa käyttöön soveltuvuuskokeet.

Metsäkoneenkuljettajan työ vaatii mm. motorista kyvykkyyttä, silmä-käsikoordinaatiota ja nopeaa päätöksentekokykyä. Metsäkoneenkuljettajan ammatti edellyttää myös ominaisuuksia, mitä ei voida koulutuksella kehittää. Ne opintoihin hakevat, joilla tällaiset ominaisuudet eivät ole riittäviä, tulisi ohjata heille soveltuville aloille.

Maa- ja metsätalousministeriön Metsätalouden koulutuksen kehittämisverkosto Metsäneuvostolle tekemässä työssään (2020–2022) näki, että valtakunnalliselle metsäkoneenkuljettajan soveltuvuuskokeelle on olemassa selkeä tarve. Soveltuvuuskoee on nähtävä myös sekä koulutuksen, että ammatin imagoa nostavana tekijänä. (MMM 3/2022: Metsätalouden koulutuksen kehittämisverkoston raportti).

Metsäkonealaa koskevissa tutkimuksissa on jo pitkällä aikavälillä kiinnitetty huomiota kuljettajan fyysisiin ja psyykkisiin ominaisuuksiin ammatissa menestymisen edellytysten ja työn tuottavuuden vaihtelun selittäjänä (mm. Mikkonen & Leskinen 1981). Näiden, ei koulutuksella kehitettävissä olevien, ominaisuuksien huomioiminen hakuvaiheessa on ensisijaisen tärkeää alalle, oppilaitoksille ja hakijoille.

Soveltuvuuskoetta valmistellaan parhaillaan

Soveltuvuuskoeken valmistelu ja pilotointihanke aloitettiin 1.3.2022 maa- ja metsätalousministeriön rahoituksella TTS Työtehoseuran metsäkoulutuksen tutkimuksessa laajana sidosryhmä- ja oppilaitostyönä. Vuodelle 2022 tavoitteiksi on asetettu selvittää soveltuvuuskoeken perusteet ja sen käyttöönoton edellytykset sekä muokata perusteet toteuttamiskelpoiseksi, pilotoitavaksi soveltuvuuskoekeeksi huomioiden koulutuksen järjestäjien ja toimipisteiden monimuotoisuus sekä opetus- ja kulttuuriministeriön soveltuvuuskoekkeille asettamat vaatimukset (OKM: Sora 2:2021). Soveltuvuuskoeken valmistelu jatkuu vuoden 2023 loppuun. Soveltuvuuskoee on ajateltu tulevaksi valtakunnallisesti käyttöönotettavaksi metsäalan perustutkinnon metsäkoneenkuljettajan osaamisalalla kevään 2024 yhteisvalinnassa.

Metsäkoneenkuljettajan osaamisala saatettava yhteisvalinnan hakukohteeksi

Metsäkoneenkuljettajan valtakunnallisen soveltuvuuskoeken käyttöönoton edellytyksissä on noussut esiin tarve ratkaista Opetushallituksen yhteisvalintaa koskeva soveltuvuuskoeken ja hakukohteen välinen sidonnaisuus (VNA 699/2017, asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa). Asetuksen 1§ mukaan yhteisvalinnassa hakukohteita ovat pääsääntöisesti perustutkinnot.

Ammatilliseen koulutukseen metsäalalle hakeuduttaessa hakukohde nyt on koko metsäalan perustutkinto sisältäen metsäkoneenkuljettajan, metsäkoneasentajan, metsäenergian tuottajan ja metsuri-

metsäpalvelujen tuottajan osaamisalat. Soveltuvuuskoe koskisi kaikkia näitä osaamisaloja, mikä ei ole perusteltua.

Jotta soveltuvuuskoe koskisi metsäalalla ainoastaan metsäkoneenkuljettajan osaamisalaa, tulisi siitä muodostaa oma hakukohteensa. Poikkeuksellisesti perustutkintojen suoraan osaamisaloille haettavat hakukohteet on mainittu Valtioneuvoston asetuksen 699/2017 § 2. Ne ovat taideteollisuusalan perustutkintoon kuuluvat osaamisalat, musiikkialan perustutkintoon kuuluvat osaamisalat, media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinnon kuvallisen ilmaisun osaamisala sekä sosiaali- ja terveysalan perustutkinnossa ensihoidon osaamisala. **Esitämme, että metsäalan perustutkinnon metsäkoneenkuljettajan osaamisala lisätään Valtioneuvoston asetukseen 699/2017 § 2 mahdollisimman nopeasti.**

Metsäkoulutus ry on valtakunnallinen yhdistys, joka kehittää metsäalan koulutusta ja sen vetovoimaa. Metsäkoulutus ry yhdistää metsäalan työelämän ja kaikki koulutusasteet. Metsäkoulutus ry:ssä on jäseniä 52.

www.metsakoulutusry.fi